

نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۲۳	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بنر گسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در فوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱ http://aee.medu.ir		سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	در بیت زیر، یک برابر معنایی مناسب برای واژه «شادی» بیابید. همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی «همه عزی و جلالی، همه علمی و یقینی»	۰/۲۵
۲	برای هریک از واژه‌های مشخص شده یک برابر معنایی مناسب بنویسید. ب) به عنوان <u>ولیمه</u> کباب غاز صحیحی بدهد.	۰/۵
۳	معنی واژه «دستور»، در بیت زیر با معنی آن در کدام گزینه یکسان است? که با نادان نه شیون باد و نه سور بگوید سخن پیش تو رهنمون لیک کس را دید جان دستور نیست هیون آرد از دشت، صد کاروان از او خواست دستوری اما ندید «چه نیکو گفت با جمشید دستور ۱- گر ایدونک دستور باشد کنون ۲- تن ز جان و جان ز تن مستور نیست ۳- به دستور فرمود تا ساروان ۴- بر مصطفی بهر رخصت دوید	۰/۲۵
۴	امالی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) آلا والله که امروز باید (ناهار / نهار) را با ما صرف کنی. ب) شاهان باز شکاری را روی (شصت / شصت) می‌نشانند و با خویشتن به شکار می‌برند. در هریک از متن‌های زیر، واژه‌ای بیابید که دارای «همآوا» باشد.	۰/۵
۵	الف) کشته هر سو بر کف و دیواره‌هایش نیزه و خنجر / چاه غدر ناجوان مردان / چاه پستان، چاه بی‌دردان ب) هرکسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من ج) در آن اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای عمارت بلند شد.	۰/۷۵
۶	در هریک از موارد زیر، امالی یک واژه <u>نادرست</u> است: آن را بیابید و درست آن را بنویسید. الف) پیرمرد از داخل کاذیه روی میز، یک پاکت کهنه را برداشت و حواله مخارج قریب شش ماه من را نوشت. ب) پس از عزیمت رضاشاه، همه تبعیدی‌ها رها شدند و به ایل و اشیره بازگشتد.	۰/۵
۷	در کدام گزینه غلط امالی دیده می‌شود؟ ۱) نهالی چند در هنگام ورود خویش در باغ غرس کرده بود. ۲) کتاب را بر روی زانو گشوده بود و از پس عینک ستبر خویش در آن می‌نگریست. ۳) چنان می‌نمود که در چهارگوشۀ اتاق، درفش ملّی ما را به احتزار درآورده باشند. ۴) قومی به اسارت دشمن درآید و مغلوب و مقهور گردد.	۰/۲۵
۸	با توجه به سرودهٔ زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «داشتم می‌گفتم، آن شب نیز / سوت سرمای دی بیدادها می‌کرد / و چه سرمایی، چه سرمایی! / لیک، خوشبختانه آخر، سرپناهی یافتم جایی / ... قهقهه خانه گرم و روشن بود، هم چون شرم... / همگنان را خون گرمی بود.» الف) واژه «دی» کدام یک از انواع وابسته وابسته است? ب) زمان کدام فعل «ماضی مستمر» است? ج) نقش دستوری واژه «خوشبختانه» را بنویسید. با توجه به سرودهٔ زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.	۱

سوالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
رشته: کلیه رشته ها	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۲۳	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بنر گسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در فوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۹	با توجه به بیت های زیر به پرسش ها پاسخ دهید. ز آهن به میان یکی کمربند بر وی بنواز ضربتی چند این پند سیاه بخت فرزند الف) در بیت اول، نوع حذف، قرینه لفظی است یا معنایی؟ ب) کاربرد معنایی فعل «شو» استادی است یا غیراستادی؟ ج) یک ترکیب وصفی در بیت دوم بیاید.	۱
۱۰	نمودار گروه اسمی «دو تخته فرش» رارسم کنید و نوع وابسته وابسته را در آن تعیین نمایید.	۰/۵
۱	در همه گزینه ها به جز جمله ای با الگوی «نهاد + مفعول + مسنده + فعل» دیده می شود. ۱) محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. ۲) به عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نرdban نسازد. ۳) همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می گرداند. ۴) آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان، آتش بیند.	۰/۵
۱۲	با توجه به بیت های زیر، درستی یا نادرستی گزاره های داده شده را تعیین کنید. صدهزاران سایه جاوید، تو گم شده بینی ز یک خورشید، تو چون نگه کردند آن سی مرغ زود بی شک این سی مرغ آن سی مرغ بود خویش را دیدند سی مرغ تمام الف) واژه «تو» نقش تبعی تکرار و واژه «خود» نقش تبعی بدل دارد. ب) بیت دوم، یک جمله غیرساده است و مصراع اول، جمله وابسته آن است. ج) نقش دستوری واژه «تمام» در هر دو مصراع بیت سوم، «قید» است. د) مفهوم «ان» در واژه «صدهزاران» همانند واژه «ان» در واژه «بهاران» است.	۱

قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۳	بیت زیر را با مصراع مناسب کامل کنید. من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن ای میهن!	۰/۵
۱۴	مصراع دیگر هر یک از بیت های داده شده را انتخاب کنید? الف) آه این سر بریده ماه است در پگاه؟ یا ماه بی ملاحظه افتاده بین راه؟ ب) ..... به هر حالت که بودم با تو بودم؛ میهن ای میهن! ۱) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم ۲) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار	۰/۵

نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۲۳	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بنر گسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در فوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱ http://aee.medu.ir		سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱۵	مفهوم نمادین هریک از موارد مشخص شده را بنویسید. الف) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد ب) ناگهان انگار / بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او، شغاد، آن نابراذر بود	+۵
۱۶	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱) گر در سرت هوای وصال است، حافظا ۲) بگفت ادل ز مهرش کی کنی پاک ؟ الف) در کدام واژه بیت نخست آرایه «مجاز» وجود دارد؟ ب) در بیت دوم، کدام واژه‌ها آرایه «جناس» را پدید آورده‌اند؟	+۵
۱۷	مفهوم هریک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) این سال نو به شما مبارک باشد و هزار سال به این سال‌ها برسید. ب) دیدم ماشاء الله چشم بد دور، آقا واتر قیده اند.	+۵
۱۸	در همه ابیات به جز گزینه .. زمینه «ملی» حمامه آشکار است. چنان چون بود رسم و ساز کفن که بر بی گناهان نیاید گزند سخن گفتش با پسر نرم دید چنین بود آین و این بود راه	+۵
۱۹	با توجه به هریک از موارد داده شده، پاسخ درست را انتخاب کنید. الف) در بیت «لبریز زندگی است نفس‌های آخرت / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه»، مصراج اوّل، آرایه «حسن تعلیل» دارد یا «تناقض»؟ ب) آرایه بارز در بیت «محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست»، «اسلوب معادله» است یا «اغراق»؟ ج) در سروده «همان جا که شاید اینک دست زمان و صورت ظاهرش، مرده نشانش بدهند»، ترکیب «دست زمان»، اضافه استعاری است یا تشبیه‌ی؟ د) در نوشته «زمزمۀ طیف و سبک و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد»، آرایه «سجع» دیده می‌شود یا «حس‌آمیزی»؟	۱
۲۰	هریک از آثار «قصه‌های دوشنبه، در حیاط کوچک پاییز در زندان، فی حقیقۀ العشق و قصۀ شیرین فرهاد»، با کدام یک از توضیحات زیر مناسب است؟ الف) کتابی است عرفانی از شیخ شهاب الدین سهروردی ب) شعر خوان هشتم از سروده های این کتاب است. ج) این اثر از ترجمه‌های عبدالحسین زرین کوب است. د) داستانی است طنز، از احمد عربلو با موضوع دفاع مقدس	۱

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۱	معنی هریک از ابیات و عبارات زیر را به نظر روان بنویسید.
الف	پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای مُنگَر نبرد.
ب	در همان بحبوحة بخور بخور منظرة زوال غاز خدابیا مرز، مرا به یاد بی ثباتی فلک بوقلمون انداخت.

نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۲۳	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بنر گسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در فوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱ http://aee.medu.ir		سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

ج	توپخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می کرد.	+۵
د	چه استبعادی دارد که روزی خاطراتی از سفر ما هم بنویسم!	+۲۵
هـ	گفت: «دیناری بده پنهان و خود را وارهان	+۷۵
و	چون رود امیدوارم بی تابه و بی قرارم	+۷۵
ز	فکری ای هم وطنان، در ره آزادی خویش	+۵
ح	سراسر همه دشت بریان شدند	+۵

درگ مطلب

۲۲	درگ و دریافت خود را از سروده زیر بنویسید. «و اگر دیدی، به ناگاه/خون من برسنگ فرش خیابان جاری است، بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من، /شمშیری است آخته»	+۵
۲۳	مفهوم مشترک سرودههای زیر را بنویسید. * یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب * هر روز باید ذکری واحد را مکرر بخوانم / آنچه را قدیمی است، قدیمی ندانم : «که تو از آن منی و من از آن تو»	+۵
۴	با توجه به متن زیر، منظور هدهد از «خورشید» و «ذره» چیست؟ هددهد در پاسخ طاوس گفت: «بهشت جایگاهی خرم و زیباست اما زیبایی بهشت نیز پرتوی از جمال سیمرغ است. هر که داند گفت با خورشید راز کی تواند ماند با یک ذره باز؟	+۵
۲۵	مفهوم کدام بیت با عبارت «وصول به حسن ممکن نشد؛ آلا به واسطه عشق و عشق هر کس را به خود راه ندهد»، یکسان است؟ سر برآرد دلـم به شیدایی حال برای چون تویی اگر که لا یقـم بـگـو یعنی اگر نباشی کار دلـم تمام است در رگ جان، هر که را چون زلف پیچ و تاب هست	+۵
۱	۱) بیم آن است کـز غـم عـشـقت ۲) من کـه هـر آـنـچـه دـاشـتـم اوـل رـه گـذاـشـتم ۳) بـی عـشـق زـیـستـن رـا جـزـ نـیـسـتـی، چـه نـامـ استـ? ۴) مـی تـوانـد حلـقـه بـر در زـد حـرـیـم حـسـنـ رـا	
۶	هر یک از موارد زیر، با کدام مورد در جدول داده شده مفهوم مشترکی دارد؟ (یک مورد در جدول اضافی است) (الف) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟ (ب) حتی در ختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد. (ج) شیرمردی باید این ره را شگرف زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف	+۷۵
۲۷	بیت «مال این جا باید انداختن / ملک این جا باید در باختن»، یادآور وادی از هفت وادی منطق الطیبر عطار است.	+۲۵
۲۰	جمع نمره	

۱	نى حديث راه پر خون مى کند	قصه های عشق مجنون می کند
۲	راستی خاتم فيروزه بواسحاقی	خشش درخشید ولی دولت مستعجل بود
۳	من نمازم را وقتی می خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلستانه سرو / ...	
۴	هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد	هر که بی روزی است، روزش دیر شد

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۲
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۲۳	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در فوبت خودادمه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	نمره	پاسخ ها
------	------	---------

همکاران گرامی، خداقوٰت، لطفاً به پاسخ های درست و مشابه، نمره اختصاص دهید.

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	سرور، ۰/۲۵، ص ۱۰	۰/۲۵
۲	الف) طی می کنم، می بیمامیم ۰/۲۵، ص ۱۰۱	۰/۵
۳	گزینه ۳، ۰/۲۵، ص ۴۸	۰/۲۵
۴	الف) ناهار، ۰/۲۵، ص ۱۳۶	۰/۵
۵	الف) غدر، ۰/۲۵، ص ۱۱۲	۰/۷۵
۶	الف) کازیه، ۰/۲۵، ص ۶۱	۰/۵
۷	۳) اهتزاز، ۰/۲۵، ص ۱۶۱	۰/۲۵
۸	الف) مضاف الیه مضاف الیه، ۰/۲۵، ص ۱۰۹	۱
	ج) قید، ۰/۲۵، ص ۱۰۹	
	د) ربط، ۰/۲۵، ص ۱۰۹	
۹	الف) معنایی، ۰/۲۵، ص ۳۴	۱
	ج) ضربتی چند، ۰/۲۵، ص ۳۴	
۱۰	رسم نمودار: ۰/۲۵	۰/۵
	«دو تخته فرش» ص ۶۵	
۱	۲) به عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نرdban نسازد. ۰/۵، ص ۵۴	۰/۵
۱۲	الف) درست، ۰/۲۵، ص ۱۲۵	۱
	ج) نادرست، ۰/۲۵، ص ۱۲۵	

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۳	به دشت دل گیاهی حز گل رویت نمی روید، ۰/۵، ص ۱۱۷	۰/۵
۱۴	الف) ۲ (یا نه سر بریده خورشید شامگاه؟)، ص ۹۶	۰/۵
۱۵	الف) پروانه نماد عاشق حقیقی است، ۰/۲۵، ص ۱۱۳	۰/۵
۶	الف) واژه سر (فکر و خیال)، ۰/۲۵، ص ۲۳	۰/۵
۱۷	۱) آرزوی عمر طولانی کردن، ۰/۲۵، ص ۴	۰/۵
۱۸	گزینه ۳ یا رخ شاه کاووس پرشرم دید، ۰/۲۵، ص ۱۰۳	۰/۵

ادامه پاسخ ها در صفحه دوم

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۲
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۳/۲۳	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در فوبت خودادماه سال ۱۴۰۱ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	پاسخ ها	نمره
۱۹	الف) «تناقض»، ۰/۲۵، ص ۹۷ ج) اضافه استعاری، ۰/۲۵، ص ۱۵۵	۱ ب) «اسلوب معادله»، ۰/۲۵، ص ۴۷ د) «حس آمیزی»، ۰/۲۵، ص ۹۰
۲۰	الف) فی حقيقة العشق، ۰/۲۵، ص ۵۲ ج) قصه های دوشنبه، ۰/۲۵، ص ۱۶۲	۱ ب) در حیاط کوچک پاییز در زندان، ۰/۲۵، ص ۱۱۴ د) قصه شیرین فرهاد، ۰/۲۵، ص ۴۳

قلمرو فکری (۸ نمره)

معنی ایات و عبارات:	۱
الف	آبروی بندگان را با گناه آشکار نمی ریزد /۰ و وجه معاش (رزق و روزی تعیین شده) را به دلیل خطای زشت قطع نمی کند /۰؛ ص ۱۲
ب	در همان میانه غذاخوردن، منظرة نابودی غاز، ۰/۲۵ مرا به یاد ناپایداری روزگار ریاکار انداخت. ۰/۵، ص ۱۳۹
ج	آتش توپخانه آغاز شده بود و صدای ترسناک آن، ۰/۲۵ صدای ضعیف اسلحه کلاش را محو می کردد. ۰/۲۵، ص ۹۲
د	بعید نیست که به زودی خاطرات سفر ماه را هم بنویسم. ۰/۲۵، ص ۶۱
هـ	محتسب: پولی بده ۰/۰ و خود را نجات بده ۰/۲۵، مست: موضوعات دینی با پول (رشوه) حل نمی شود. ۰/۰، ص ۱۹
و	مانند رود امیدوار اما ناآرام هستم، ۰/۰ به سوی دریای اتحاد مردم می روم ۰/۰ تا به آرامش برسم. ۰/۰، ص ۸۵
ز	ای هم میهنان برای آزادی خویش چاره‌ای بیندیشید ۰/۰ هر کس در پی چاره نباشد با من زندانی تقاضتی ندارد. ۰/۰، ص ۲۶
ح	همه مردم ناراحت شدند و با دیدن چهره خندان سیاوش از شوق گریستند. ۰/۰، ص ۱۰۳
۲۲	شادی معشوق (وطن) به شاعر امید زندگی و قدرت مبارزه می بخشد. ۰/۰، ص ۱۵۰
۲۳	سخن عشق تکراری نیست و عاشق از ذکر نام معشوق خسته نمی شود. ۰/۰، ص ۱۵۵
۴	خورشید: سیمرغ یا خداوند ۰/۰، ذرّه: بهشت (دلبستگی های مادی) ۰/۰، ص ۱۲۱
۲۵	گزینه ۴) «می تواند حلقه بر در زد حریم حسن را در رگ جان، هر که را چون زلف پیچ و قاب هست». ۰/۰، ص ۵۶
۶	الف) ۲/۰، ص ۶۲ ب) ۳، ۰/۰، ص ۷۱ ج) ۱، ۰/۰، ص ۱۲۰
۲۷	وادی طلب یا وادی اول ۰/۰، ص ۱۲۲
۲۰	جمع نمره پیروز و سربلند باشید

تلashی در مسیر موفقیت